

Tilpasning og tilrettelegging i barnehagen

DEL 2: Individuell tilrettelegging for barn med nedsatt funksjonsevne

Revidert 2021: Mona Hammer Olsen og Hilde Sjøvoll

Rutine individuelt tilrettelagt barnehagetilbud for barn med nedsatt funksjonsevne –

barnehageloven § 37

1. Lovgrunnlag
2. Rutinens mål
3. Hvilke barn har rett til individuelt tilrettelagt barnehagetilbud
4. Hovedprinsipper for praktisk framgangsmåte og oppgavedeling
5. Evaluering og veien videre
6. Barnehageplass – ved store tilretteleggingsbehov
7. Vedlegg

1. Lovgrunnlag

Lov om barnehager § 37 Barn med nedsatt funksjonsevne

Kommunen skal sikre at barn med nedsatt funksjonsevne får et egnet individuelt tilrettelagt barnehagetilbud. Plikten til tilrettelegging omfatter ikke tiltak som innebærer en uforholdsmessig byrde for kommunen. Ved vurderingen av om tilretteleggingen innebærer en uforholdsmessig byrde, skal det særlig legges vekt på tilretteleggingens effekt for å nedbygge funksjonshemmende barrierer, de nødvendige kostnadene ved tilretteleggingen og virksomhetens ressurser.

Kommunen fatter vedtak om tilrettelegging av barnehagetilbudet til barn med nedsatt funksjonsevne.

2. Rutinens mål

Formålet med rutinen er at barn med nedsatt funksjonsevne skal få et individuelt tilrettelagt barnehagetilbud etter gjeldende lover og forskrifter.

Barnehageloven § 37 skal først og fremst sørge for at barn med mindre eller større funksjonsnedsettelse kan nyttiggjøre seg av barnehagetilbudet

3. Hvilke barn har rett til individuelt tilrettelagt barnehagetilbud?

- Retten etter barnehageloven § 37 gjelder barn med nedsatt funksjonsevne og er ikke begrenset til bestemte diagnoser.
- Nedsatt funksjonsevne er definert som «*tap av, skade på eller avvik i en av kroppens psykologiske, fysiologiske eller biologiske funksjoner*» (NOU 2011:22). Det fremkommer av forarbeidene til diskriminerings- og tilgjengelighetsloven at begrepet omfatter fysiske, psykiske og kognitive funksjoner.
 - *Dette kan for eksempel dreie seg om nedsatt bevegelses-, syns- eller hørselsfunksjon, nedsatt kognitiv funksjon, eller ulike funksjonsnedsettelse pga. allergi, hjerte- eller lungesykdommer*»
- Tilretteleggingsplikten gjelder ikke tiltak som er en uforholdsmessig byrde for barnehagen. Ved behov for omfattende tilrettelegging vil dette gis i egnet barnehage og ikke nødvendigvis i ønsket barnehage.

4. Hovedprinsipper for praktisk framgangsmåte og oppgavedeling

Figur 1 Barnet, foreldre, barnehagen og eksterne instanser bidrar sammen til det beste for barnet

Tabell 1 SØKNAD

Aktør	Tiltak/aktivitet	Ansvar
Foreldre	Ved søknad om barnehageplass kan foreldre melde fra om behov for tilrettelagt barnehagetilbud.	Foreldre
Foreldre og barnehage	Dersom foreldre mener at barnet har behov for individuell tilrettelegging, kan de drøfte dette med barnehagen	Foreldre
Foreldre og barnehage	Hvis foreldre og/eller barnehage mener barnet oppfyller kriteriene for vedtak etter § 37 søkes det.	Foreldre/barnehage
Foreldre, barnehage og evt annen ekstern instans	Foreldre vedlegger sakkyndig dokumentasjon som beskriver barnets nedsatte funksjonsevne. Sakkyndig dokumentasjon kan for eksempel være fra fastlege, spesialisthelsetjeneste, fysioterapeut eller annet	Foreldre

Tabell 2: Barnehagens oppgaver

Aktør	Tiltak/aktivitet	Ansvar
Barnehagen	Ser på nye søknader om barnehageplass, om det er krysset av for behov for tilrettelegging.	Enhetsleder
Barnehagen	Legger til rette for samarbeid med foreldre ved drøfting av behov og eventuelt utfylling av søknadsskjema	Enhetsleder
Barnehagen	Fyller ut skjema som beskriver hvordan tilretteleggingen kan organiseres i barnehagen. Link til søknadsskjema	Enhetsleder
Barnehagen	Utarbeider plan for hvordan individuell tilrettelegging skal gjennomføres. Planen evalueres 2 ganger pr år.	Enhetsleder
Barnehagen	Plikter å gi beskjed til kommunen dersom barnet slutter eller behovet for tiltak opphører av andre årsaker.	Enhetsleder

Tabell 3 Tjeldsund kommune v/barnehagemyndigheten

Aktør	Tiltak/aktivitet	Ansvar
Kommunen	Tar stilling til, gjennom søknad og dokumentasjon og evt. drøfting, om barnet har et tilretteleggingsbehov. Vurderer hvilken tilrettelegging som er egnet for at barnet skal nyttiggjøre seg barnehagetilbudet på lik linje med andre barn.	Kommunalsjef oppvekst og forebygging
Kommunen	Kan ved behov ha møte/drøfte med barnehage og foreldre.	Kommunalsjef oppvekst og forebygging
Kommunen	Vurderer hvorvidt vedtaket er tidsbegrenset til 1 år eller gjelder for en lengre periode.	Kommunalsjef oppvekst og forebygging
Kommunen	Sender vedtak til foreldre og barnehage. Foreldre har klagerett på vedtaket og sender evt klage til Tjeldsund kommune som vurderer klagen. Dersom vedtaket ikke blir omgjort sendes klagen direkte videre til Statsforvalteren i Troms og Finnmark.	Kommunalsjef oppvekst og forebygging
Kommunen	Veileder og støtter barnehager og foreldre ihht den enkelte søknad og tilrettelegging.	Kommunalsjef oppvekst og forebygging
Kommunen	Setter barnehagene i stand til å gi de aktuelle barna et tilrettelagt tilbud og bidrar med midler til dette basert på vedtakene.	Kommunalsjef oppvekst og forebygging
Kommunen	Kan inngå avtale med private barnehager om tilrettelegging, men kan ikke pålegge det. Dersom en privat barnehage ikke ønsker å tilrettelegge barnehagetilbudet etter § 37 må kommunen tilby barnet plass i en annen barnehage.	Kommunalsjef oppvekst og forebygging
Kommunen	Sikrer og følger opp at tilretteleggingen gjennomføres i tråd med vedtaket, gjennom kontroll av innsendt plan og evaluering minst to ganger pr. år. I tillegg kan kommunen følge opp tilretteleggingen gjennom samtaler og besøk i barnehagen.	Kommunalsjef oppvekst og forebygging

Kommunens tilretteleggingsplikt gjelder tiltak som er nødvendige for at barn med nedsatt funksjonsevne skal kunne nyttiggjøre seg av barnehagetilbudet og for å sikre barnet et likeverdig barnehagetilbud. Kommunen har vedtaksmyndighet og ansvar for å behandle og avgjøre søknader

Barn og foreldre har rett til medvirkning i alle deler av prosessen og hensynet til barnets beste skal tillegges stor vekt, jfr. Barnekonvensjonen artikkel 3 og 12. Det er barnehagen som har ansvar for at tilretteleggingen gis i tråd med enkeltvedtaket.

5. Evaluering og veien videre

Tilretteleggingen skal drøftes og evalueres i foreldresamtale minimum to ganger pr år. Det er utarbeidet eget [evalueringsskjema](#) hvor barnehagen skal dokumentere evalueringen. I tillegg skal barnehagen avklare foreldres syn i forhold til fortsatt tilrettelegging.

Utfallet av evalueringen på våren for kommende barnehageår vil vanligvis være 3 hovedalternativer:

- a) **Bedret funksjonsevne:** Den helsemessige tilstanden er bedret slik at behovet for tilrettelegging er bortfalt eller at barnet fortsatt har noe behov, men at tilretteleggingen kan nedjusteres.
- b) **Samme funksjonsevne/ingen endring**
- c) **Forverret/vesentlig endret:** Her er grunnlaget for det første vedtaket endret. Det er behov for annen type tilrettelegging og/eller økt tilrettelegging

Dersom behovene til barnet er vesentlig endret eller vedtaket utløper i nærmeste fremtid skal barnehagen sende evaluering og foreldrenes syn på fortsatt tilrettelegging til Tjeldsund kommune, oppvekst og forebygging. Barnehagemyndigheten gjør da en ny vurdering og saksbehandling.

6. Barnehageplass – ved store tilretteleggingsbehov

I situasjoner hvor barnets behov utløser særlig omfattende tilrettelegging av det fysiske miljøet eller kompetansebehov, vurderes det i hvilken barnehage tilretteleggingen kan gis. Kommunen gjør dette i samarbeid med foreldre og barnehagen.

7. Vedlegg

- Søknadsskjema
- Evalueringsskjema
- Plan for individuell tilrettelegging ihht § 37